

400 miliard Kč. Německo. „Zatajují vám o elektřině. Tím Fiala prohrál volby.“

- CZ24 News | 17. listopadu 2023

ČESKO: 400 miliard Kč se bude muset kvůli nestabilním zeleným zdrojům investovat do české přenosové soustavy. Zaplatí to zákazník, varuje ParlamentníListy.cz někdejší pracovník Ministerstva průmyslu a obchodu Milan Smutný. „Tuto objektivně nutnou cenu nákladů na zelenou tranzici nám politici zatajují,“ uvádí. Energetický expert Přemysl Souček dodává další „jobovku“: Německo razantně ulevilo svému průmyslu na dani z elektřiny. Česko nikoliv. „Jak to chtějí soudruzi ve vládě vysvětlovat? Že nemůžeme, protože nám to nedovolí Brusel? To asi nebude fungovat,“ říká Souček. Fiala tím dle něj prohrál příští volby.

Po oznámení návrhu Energetického regulačního úřadu ohledně regulované složky ceny elektřiny pro příští rok se vylekali zástupci firem i občané, že budou platit podstatně více než letos. Premiér Petr Fiala obavy tlumí, naopak opozice přilévá olej do ohně. „To je vysoce individuální, protože nemůžeme hovořit s jistotou, kdo co zaplatí. Jen regulovaná část bude daná, zatím byl zveřejněn jen její návrh. Podle toho, jak má kdo kde jakou distribuční sazbu, tak si může přesně vypočítat, kolik bude platit. Tam dojde bezesporu k výraznému zvýšení, to je fakt. A pak je druhá část – komoditní, a ta se liší podle toho, jak kdo má jakou smlouvu. Budou lidé, kteří na té komoditní části ušetří, protože si třeba nasmlouvají nižší cenu od dodavatele. Ale budou i lidé, kterým se komoditní složka může zvýšit. V tom panuje nejistota, protože to není garantované, to je opravdu předmětem tržního vývoje,“ uvádí pro ParlamentníListy.cz specialista na vývoj energetických trhů Jiří Gavor.

Podle něj protichůdná rétorika vlády i opozice spočívá ve faktu, že každá strana vztahuje vývoj cen k jinému datu. „Já to беру tak, že vládní oznámení se vesměs týká toho, jaká bude změna cen vzhledem k situaci, která panovala k 1. lednu 2023, kdy jsme byli vesměs chráněni před cenovým stropem a většina z odběratelů měla vysoké komoditní ceny silové elektřiny. Takže při tomto srovnání opravdu platí, že s ročním zpožděním k 1. lednu 2024 uspoříme. A tím pádem zdražení regulované části negujeme. Na druhé straně to opozice srovnává se situací, ve které jsme teď na konci roku. Když někomu zrovna teď končí fixace a ještě k tomu z doby třeba před dvěma lety, kdy byla elektřina ještě levnější, tak se mu situace s cenou silové elektřiny samozřejmě zhorší,“ vysvětluje výkonný ředitel Asociace nezávislých dodavatelů energií.

Regulační úřad nemůže porušovat svá vlastní pravidla

Bere to tak, že obě strany mají svoji pravdu, ale záleží, jak to kdo vykládá a jak se to interpretuje. „Jestli jde o změnu vzhledem k začátku roku nebo změnu vzhledem k současné situaci. Když je to vzhledem k současné situaci, tak je to opravdu široké spektrum smluv, v jakém se současní odběratelé nacházejí. To rozpětí našich cen silové elektřiny je opravdu široké,“ podotýká Jiří Gavor. V souvislosti s ohlášeným návrhem Energetického regulačního úřadu výše ceny regulované složky elektřiny pro příští rok se objevily snahy politiků tento návrh snížit. „Regulační úřad má velice malé pole působnosti. Musí se řídit závaznou metodikou, kterou má na celé regulační období, tak nemůže porušovat vlastní pravidla. Souhlasím s prohlášením, které už bylo ze strany regulátora zveřejněno, že prostor pro případné změny je velmi omezený,“ přiznává.

Pokud by došlo k nějaké změně původního návrhu ERÚ, mohlo by jít jen o snížení o opravdu malé částky. „Ale toto snížení by se muselo kompenzovat v dalších letech, zkrátka by se to časově trochu posunulo. Ale že by regulátor mohl distributory nějak obrát o peníze, že by jim nepřiznal náklady,

které prokázali, tak to já vylučuji. To by bylo v podstatě porušení zákona. Nelze tedy očekávat žádné velké změny oproti tomu zveřejněnému návrhu ERÚ. Jedinou možností, jak to ovlivnit, by bylo změnit výšku státní dotace, což by se zřejmě projevilo v nějakých úlevách. Ale nejspíš ne pro nás jako domácnosti, ale spíš pro ten velký průmysl, který se cítí ohrožen nárůstem v příspěvku na obnovitelné zdroje energie a poukazuje na to, že němečtí konkurenti zrovna tuto položku nyní neplatí," konstatuje ředitel Asociace nezávislých dodavatelů energií Jiří Gavor.

Při zdražení elektřiny nepůjde jenom o jednotky procent

Odborník na energetiku Přemysl Souček upozorňuje, že cena elektřiny bude v příštím roce záviset i na tom, jak se bude vyvíjet cena plynu, která je s cenou elektřiny svázaná přes plynové elektrárny. „Záleží také na tom, jak moc nebo málo bude svítit slunce a foukat vítr... Záleží na tom, na co všechno se v konkrétním domě či bytě elektřina používá, jaký tarif je ve smlouvě a jestli a na jak dlouho je cena fixovaná. Takže v jednotlivých případech můžou mít postupně pravdu nakonec všichni včetně premiéra," říká pro ParlamentníListy.cz Přemysl Souček.

Návrh ERÚ na skokové zvýšení regulované části ceny elektřiny o 71 procent určuje do jisté míry, jak to bude v příštím roce vypadat. „Jestliže regulovaná cena představuje, v závislosti na ceně silové elektřiny, čtvrtinu až polovinu celkové ceny, je zřejmé, že o ‚jednotky procent‘ nepůjde. Jenže, jde o průměrné zvýšení. Takže někde bude mít pravdu premiér, jinde ji mít nebude. Ale v každém případě jde o zdražení. Ze strany vlády jde v první řadě o to uklidnit veřejnost. Premiér mluví o pár procentech, jiní mluví o tisících korun pro většinu domácností. Chybí jasná statistická data. Dokud s nimi vláda nebude operovat, sama otevírá prostor všemožným oponentům s nejrůznější motivací. Tvrzení bez důkazů těžko někdo uvěří. A je jedno, jestli to říká premiér nebo ČEZ," poznamenává Přemysl Souček.

V dalších letech dopadne na firmy i domácnosti tvrdší zvýšení

Bývalý ředitel komunikace a marketingu Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky Milan Smutný se podstatou **problému vysokých cen energií** dlouhodobě zabývá. „To, že musejí spotřebitelé a zejména firmy zaplatit stále větší instalovaný výkon nestabilních, přerušovaných a nespolehlivých zdrojů zejména ze slunečních elektráren (dnes již 2,5 GW), je přece jasné. Státní firma ČEPS, jejíž fundovanou a profesionální analýzu MAF CZ 2022 ministerstva průmyslu a životního prostředí ignorují, jasně sdělila, že posílení sítí a její správa kvůli OZE bude stát navíc investice 400 miliard korun. Takže i když ne všechny zákazníky kvůli různým dodavatelům a různým dobám fixace příští rok růst ceny regulovaných složek elektřiny postihne v médiích správně komunikované výši od 71 procent pro domácnosti po 206 procent pro velký průmysl, tak se to stane v ještě tvrdší výši v dalších letech," tvrdí pro ParlamentníListy.cz Milan Smutný.

Poukazuje také na to, co před námi politici skrývají. „Musíme přece připomenout, že zatímco dnes je cena silové elektřiny (tedy velkoobchodní ceny plus stálá platba obchodníkům) asi 50 procent celkové ceny, cena distribuce a dalších regulovaných položek v dalších letech převáží vlastní cenu (výrobní) elektřiny. Totéž jako dnes už v Německu. Takže si koupíme sice auto, ale jeho provozní náklady jsou vyšší než samotná cena. Tuto objektivně nutnou cenu nákladů na zelenou tranzici nám politici zatajují. A Němci se rozhodli, že aby se jim nerozpadl průmysl, tak ze státního rozpočtu ceny elektřiny dotují – v tvrdém rozporu s unijními pravidly nedovolené státní podpory. Němci si dělají, co chtějí, česká vláda se chodí pokorně ptát do Bruselu, co smí, a co ne. Tyhle ceny český průmysl nemůže přežít," obává se Milan Smutný.

Pokračování v řezání větve, na které český průmysl sedí

U našich západních sousedů skončily poplatky za obnovitelné zdroje prostřednictvím ceny elektřiny.

České firmy však od příštího roku budou podle rozhodnutí vlády platit zelené poplatky podle jiného scénáře než letos, což pro ně znamená cenový skok. Německou vládu navíc vysoké ceny elektřiny vedly k rozhodnutí razantně snížit daň z elektřiny pro průmyslové podniky. Konkrétně ze současných 15,37 eura (377 Kč) za megawatthodinu na 50 centů (12,30 Kč) za megawatthodinu. Firmy tak jen příští rok pocítí úlevu až 12 miliard eur (přes 295 miliard Kč). Spolkový kabinet tím chce zajistit, aby německý průmysl zůstal v prostředí vysokých nákladů na energie konkurenceschopný. Česká vláda slovy ministra financí Zbyňka Stanjury nic takového v plánu nemá.

„Je to jednoznačné pokračování v řezání větve, na které český průmysl sedí. A ta větev už není moc tlustá. Bohaté Německo bude svůj průmysl dotovat, podstatně chudší Česko ne? Jak to chtějí soudruzi ve vládě vysvětlovat? Že nemůžeme, protože nám to nedovolí Brusel? To asi nebude fungovat. Tohle jsou věci, kterými si tahle vláda prohrála příští volby,“ nepochybuje Přemysl Souček. „Spíš než sleva na dani z elektřiny nám u Německa vadí daleko vyšší částka na podporu obnovitelných zdrojů. Slevu na dani z elektřiny platíme jako čeští odběratelé v poměrně nízké míře 28,30 korun za MWh, takže my tuto položku máme nízkou. Němci chtějí jít na půl eura, my máme zhruba jedno euro. Zrovna v této položce česká ekonomika, čeští spotřebitelé zatěžováni nejsou,“ poznamenává Jiří Gavor.

Dotování OZE ze strany Němců znevýhodňuje jiné země

Ale německá masívní podpora obnovitelných zdrojů je nepříjemná nejen pro český průmysl, ale pro všechny státy kolem Německa. „To je samozřejmé, když nějaký stát začíná dotovat svůj průmysl. Ale podotýkám, že i Němci si to budou muset nechat projednat a schválit od Evropské komise, aby to nebyla nedovolená státní podpora, takže to neberu ještě jako fakt. Také Německo se musí řídit pravidlem pro státní pomoc. Je to tedy zatím jen záměr, který bude muset být ještě schválen. Bude to ještě předmětem jednání a určitě nejen Česká republika, ale i další okolní státy budou spíše vyjadřovat výhrady. Protože samozřejmě pokud budou Němci vydatně dotovat svůj průmysl, bude to konkurenční nevýhoda pro Čechy, Poláky, Rakušany, Francouze, tedy jejich konkurenty na hospodářském poli,“ dodává pro ParlamentníListy.cz specialista na vývoj energetických trhů Jiří Gavor.

[ZDROJ](#)